

ג'ק וקופסת הטבק הזהובה

מהאוסף של אגדות אנגליות
ג'וסף ג'קובס

לפני זמן, והיה זה זמן טוב, לא זמן שלך, ולא זמן שלי, ולא זמן של מישהו אחר, חיו איש זקן ואישה זקנה והיה להם רק בן אחד ושמו ג'ק. הם חיו ביער גדול. הבן שלהם מעולם לא ראה אנשים אחרים מלבד אביו ואמו, אבל ידע שקיימים גם אנשים אחרים, כי היו לו ספרים רבים והוא קרא בהם יום-יום. ובמיוחד כשקרא על נשים צעירות יפות הוא מאוד רצה לראות אותן. לכן יום אחד, כאשר אביו היה עסוק בכריתת עצים, ג'ק אמר לאמו שהוא רוצה לצאת לעולם הרחב ולראות אנשים אחרים. הוא אמר "אני לא רואה כאן כלום מלבד העצים הירוקים ואם אשאר כאן אני עלול להשתגע."

האישה ניסתה לשכנע את בנה אך אמרה "ילדי, אם אתה רוצה ללכת, לך. אך אני רוצה לתת לך משהו לדרך. אמור מה עדיף לך – כיכר לחם גדולה בלי ברכתי או כיכר לחם קטנה עם ברכה שלי?" "אמא יקרה" אמר ג'ק "עשי לי כיכר לחם גדולה. אולי אהיה רעב בדרך." האם עשתה לו כיכר לחם גדולה והוא יצא בלי ברכת האם. בדרך הוא פגש את אביו שחזר מהעבודה. "לאן אתה הולך, ילדי?" שאל האב. הבן אמר לו את אותם הדברים שאמר לאם. "טוב, אם רצונך ללכת, לך" אמר האב "אני בוודאי אצטער שהלכת, אבל זה הגורל." הבחור המשיך ללכת אך האב מיד קרא לו חזרה, הוציא מכיסו קופסת טבק מזהב ואמר "קח את הקופסה הזו ושים בכיסך. אך אל תפתח אותה אלא אם תהיה בסכנת מות." ג'ק שם את הקופסה בכיסו והמשיך בדרך,

וכאשר היה רעב אכל מכיכר הלחם שלו עד שגמר את כולה. הגיע כבר לילה והוא בקושי יכול היה לראות את דרכו לפניו. אך פתאום ראה אור מרחוק. הוא הלך לשם והגיע לבית, דפק בדלת ויצאה לקראתו משרתת ששאלה מה רצונו.

הוא הסביר שלילה תפס אותו בדרך והוא מחפש מקום לינה. המשרתת הובילה אותו למטבח ונתנה לו הרבה אוכל, בשר ולחם וגם בירה לשתות, וכשהוא ישב שם ואכל נכנסה בחורה צעירה והסתכלה עליו.

הוא מצא חן בעיניה והיא בעיניו. הבחורה רצה מיד לאביה שהיה אדון גדול ובעל כוח והשפעה רבה וסיפרה שבמטבח יושב בחור יפה, שהיא רוצה בו.

מיד בא בעל הבית וחקר אותו וכאשר שמע שהוא רוצה את ידה של בתו שאל איזו עבודה הוא יודע לעשות. וג'ק, הבחור הטיפש, ענה

שהוא יכול לעשות הכל. בכך התכוון שהוא יכול לעשות כל עבודה שיתנו לו כאן בבית.

אבל בעל הבית אמר "טוב. נראה האם אתה יודע לעשות הכל. אני רוצה שמחר בשמונה בבוקר יהיה לי פה אגם גדול ועליו תשוט אוניית מלחמה, ומהאונייה ירו מטח הצדעה, והירייה האחרונה תשבור את רגל המיטה שעליה ישנה בתי. ואם אינך עושה זאת, דינך מוות."

"טוב" אמר ג'ק, שידע שאינו יכול לעשות את מה שנדרש ממנו והיה כבר מיואש לגמרי. הוא אמר את תפילתו, נכנס למיטה וישן עד שהגיע שעה שבע בבוקר. אך אז נזכר בקופסת הטבק שקיבל מאבא שלו.

"הריני קרוב מאוד למוות" אמר לעצמו "זה כנראה הזמן לפתוח את הקופסה" ופתח אותה. ומהקופסה קפצו שלושה אנשים קטנים ששאלו "מה תרצה שנעשה?"

"יפה" אמר ג'ק "אני רוצה כאן אגם גדול עם

אוניית מלחמה עליו. אני רוצה שמאונייה ירו מטח והירי האחרון ישבור את רגל המיטה שבו ישנה בת בעל הבית."

"בסדר" אמרו האנשים הקטנים "תמשיך לישון".

בשעה שמונה העיר את ג'ק מטח ירי חזק. הוא קפץ מהמיטה והביט בחלון. מראה נהדר שראה קשה היה לו לדמיין אחרי חייו ביער עם אבא ואמא. אגם גדול ואוניית מלחמה עליו שיורה מטחי הצדעה.

ג'ק התלבש מהר וירד צוחק, כי היה גאה שהעבודה בוצעה כל כך מהר ויפה. בעל הבית ניגש אליו ואמר "יפה, איש צעיר. אני חייב להודות שאתה עובד באמת טוב. בוא ותואכל אתנו." ועוד אמר "עוד שני דברים אבקשך לעשות לפני שאתן לך את בתי לאישה." ג'ק אכל את ארוחת הבוקר שלו וחיך אל הבחורה והיא חייכה אליו.

אחרי הארוחה בעל הבית ביקש מג'ק לכרות את כל העצים שבמרחק קילומטר מהאגם. כדי לקצר אספר שהאנשים הקטנים מקופסת הטבק ביצעו את העבודה יפה. ואחר כך ביקש ממנו בעל הבית שג'ק יבנה לו טירה, שתעמוד על תריסר עמודי זהב, ויביא לו גם גדוד של חיילים מאומנים היטב. וכך באמת בוצע הדבר והבת היפה ניתנה לג'ק לאישה.

אבל הדברים הגרועים היו צריכים עוד לקרות. בעל הבית ערך נשף ציד גדול והזמין אליו את כל השכנים המכובדים, כדי שיראו את הטירה המפוארת שלו. ג'ק קיבל סוס יפה ובגד ארגמן מפואר כדי שיוכל להצטרף לחבורה. אלא שבאותו הבוקר ג'ק השאיר את קופסת הטבק שלו בכיס הבגד הישן, והמשרת שלו, שסידר את בגדיו של ג'ק, מצאה אותה ופתח. כשפתח המשרת את הקופסה, יצאו ממנה

שלושת האנשים הקטנים ושאלו מה הוא רוצה שיעשו. אמר המשרת "אני רוצה שהטירה הזו, יחד אתי, תעבור אל מעבר לים." "טוב" אמרו "מיד נעשה זאת" והטירה נעלמה. כשחזרה חבורת הצייד ולא מצאו את הטירה המפוארת, האכזבה הייתה גדולה. איימו על ג'ק שיפרידו בינו לבין אישתו, אך בסוף בעל הבית עשה אתו הסכם. הם סיכמו שג'ק ילך לחפש את הטירה ולשם כך ניתנה לא שנה ויום, והוא צויד בסוס טוב והרבה כסף. ג'ק יצא לחפש את הטירה, ועבר הרים וגבעות, עמקים ונהרות, שדות ויערות גדולים עד שהגיע לממלכה של מלך כל עכברי העולם. בשער ארמון המלך עמד עכבר קטן שניסה לעצור את ג'ק. וג'ק שאל את העכבר "איפה נמצא המלך. הייתי רוצה לראות אותו." העכבר הוביל אותו לארמון ומלך העכברים קיבל את ג'ק בכבוד. המלך שאל את ג'ק אודותיו, וזה סיפר למלך

את עניין הטירה האבודה. הוא סיפר שיש לו רק שנה אחת כדי למצוא אותה ושאל שאולי המלך יודע משהו על הטירה. "לא" אמר המלך "אבל אני מלך כל עכברי העולם ומחר בבוקר אקרא להם ואולי מישהו מהנתינים העכברים שלי יודע." ג'ק קיבל ארוחה טובה ומקום לינה אצל מלך העכברים ולמחרת בבוקר יצא עם המלך לשדות ושם המלך קרא לכל העכברים ושאל האם ראו טירה על שנים-עשר עמודי זהב. כל העכברים ענו שלא ראו עוד דבר כזה. אך המלך אמר לג'ק "יש לי עוד שני אחים. אחד מהם הוא מלך כל הצפרדעים שבעולם ושני מלך של כל הציפורים. אולי הנתינים שלהם יוכלו לעזור לך." ועוד אמר לו מלך העכברים "את סוסך תשאיר כאן עד שתחזור. אתן לך אחד מהסוסים הטובים ביותר שלי. קח גם את העוגה הזו. תן אותה לאחי וזה יהיה לך סימן.

הוא ידע שקיבלת אותה ממני. ומסור לו דרישת שלום, ספר שאצלי הכל בסדר ואני מאוד הייתי רוצה לראותו."

והמלך לחץ את ידו של ג'ק.

כשג'ק יצא מארמונו של המלך, העכבר הקטן שעמד בשער אמר "תן לי ללכת אתך". "לא" אמר ג'ק "המלך עוד עלול לכעוס עלי".

אבל העכבר הקטן אמר "מוטב שתיקח אותי אתך, אולי אוכל לעזור לך, למרות שאינך יודע זאת עכשיו."

"אז בוא, עלה" אמר ג'ק והעכבר הקטן טיפס על רגלו של הסוס ונכנס לכיסו של ג'ק.

ג'ק נפרד מהמלך ועם העכבר הקטן בכיסו יצא לדרך. הדרך הייתה ארוכה אך בסוף הוא הגיע לארמון מלך הצפרדעים. שומר השער הצפרדע רצתה למנוע ממנו להיכנס, אך כשאמר שהוא רוצה לראות את המלך, הובילה אותו לארמון. המלך יצא לקראתו ושאל מה מעשיו וג'ק סיפר

לו את הכל מהתחלה. ג'ק קיבל ארוחה טובה ולן אצל מלך הצפרדעים ובבוקר המלך אסף את כל הצפרדעים של העולם בשדה. והוא שאל אותן האם ראו פעם טירה העומדת על תריסר עמודי זהב. אבל הצפרדעים ענו במקלה "קררא.. קררא.. לא!"

עכשיו ג'ק קיבל סוס חדש ממלך הצפרדעים ועוגה חדשה בשביל מלך כל הציפורים. אבל כשעבר בשער הארמון הצפרדע שעמדה שם כשומרת שער הציעה לו להתלוות אלו. ג'ק תחילה סירב, אך בסוף השתכנע וגם הצפרדע נכנסה לכיס מעילו.

הדרך למלך הציפורים הייתה ארוכה מאוד אך גם לשם הגיע ג'ק בסוף. בשער עמדה ציפור יפה שלא הפריעה לו לעבור.

גם שם דיבר ג'ק עם מלך כל ציפורי העולם והסביר לו מה הוא מחפש.

"טוב" אמר המלך "מחר בבוקר נשאל את

הציפורים. " וג'ק קיבל ארוחה ומקום לינה, ובבוקר יצא מלך הציפורים, אסף את כולן בשדה ושאל אותן על הטירה העומדת על תריסר עמודי זהב. "האם ראיתן את הטירה?" שאל המלך והציפורים ענו "לא, לא ראינו?" אבל אז שאל המלך "איפה הציפור הגדולה ביותר. איפה העיט?" הם נאלצו לחכות עוד הרבה זמן אך בסוף גם העיט הופיע לפני המלך, וכשזה שאל אותו על הטירה אמר העיט "ראיתי אותה. אני כרגע בא משם." "טוב" אמר המלך "הבחור הצעיר הזה איבד אותה. עכשיו תאכל משהו ואז יהיה לך כוח להביא אותנו לשם." אחרי שהעיט אכל ג'ק עלה על גבו והעיט הביא אותו לטירה. אבל כעת ג'ק לא ידע איך להחזיר לעצמו את קופסת הטבק הזוהבה. ואז אמר לו העכבר הקטן "תוריד אותי לארץ ואני אתגנב, אחפש אותה ואביא אותה אליך."

וכך היה. אמנם הסתובב שם חתול שכמעט ותפס את העכבר, אבל זה הצליח להתחמק ובא עם קופסת הטבק לג'ק. הם עלו שוב על גבו של העיט ויצאו לדרך. אך כשהיו מעל הים קופסת הטבק החליקה מידיה של ג'ק ונפלה למים. אזי אמרה הצפרדע "ידעתי שתהיה תועלת כל שהיא מכך שבאתי אתך" והיא ירדה לים. לקח לה שלושה ימים ולילות עד שמצאה את קופסת הטבק, אך בסוף היא הביאה אותה לג'ק. ארבעה ימים לקח לעיט לחזור לארמונו של מלך כל הציפורים. שם פתח ג'ק את קופסת הטבק ושוב יצאו ממנה שלושת האנשים. "הביאו הנה את הטירה שעל תריסר עמודי הזהב" אמר להם ג'ק. שלושת אנשי הקופסה הגיעו לטירה, אך חיכו שם שבעל הטירה נוכחי יעזוב לנשף ריקודים יחד עם כל משרתיו. בטירה נשאר רק

הטבחית ומשרתת אחת, צעירה ויפה מאוד. אנשי הקופסה לקחו את הטירה עם הבחורות. בדיוק אז בעליהם הנוכחים של הטירה חזרו מהנשף, ויכלו לראות את הטירה מתעופפת באוויר, כששתי הנשים מנפנפות להם מהחלון וצוחקות מהם.

הטירה הגיעה לממלכתו של מלך הציפורים והוא התפלא מאוד ממנה ובדק אותה מכל הצדדים. הוא מאוד רצה שג'ק והטירה יישארו אצלו, אך בסוף הוא נאלץ להיפרד ממנה, כי ג'ק רצה מהר מאוד לחזור לאישתו. עברה כבר שנה וחצי מאז שיצא משם כדי לחפש את הטירה, והוא דאג מאוד, ובצדק, כפי שהתברר. שלושת אנשי קופסת הטבק החזירו את ג'ק בתוך הטירה לממלכת מלך הצפרדעים, כדי להחזיר לו את הסוס שלו, ולקחת את סוסו של מלך העכברים. אחר כך העבירו אותו בטירה לממלכת מלך העכברים, גם שם כדי להחליף

את הסוסים. ובסוף החזירו את הטירה למקומה הראשון, כל זה כשג'ק מתגורר בטירה, והטבחית והמשרתת היפה דואגות לו. אך גדולה הייתה אכזבתו של ג'ק כשהתברר לו כי בינתיים אבא של הנערה מצא לה חתן אחר. עברה יותר משנה ויום והוא הניח כי ג'ק לא ימצא את הטירה ולא יחזור בכלל. כאשר ג'ק ראה שאישתו לא תחזור אליו החליט לעזוב את המקום. הוא החליט לחזור אל הוריו ביער וכך גם ציווה על אנשי קופסת הטבק. ההורים בינתיים דאגו לו מאוד ושמחו כשחזר אליהם ועוד הביא להם בית יפה כזה. הם מהר מאוד העבירו את כל חפציהם לטירה החדשה. ג'ק, שעד עכשיו לא עלה על דעתו להסתכל היטב על חברותיו למסע המשרתות אותו, הביט על המשרתת וראה כי היא יפה יותר ונחמדה יותר מהבת שהתאהב בה קודם. לכן הציע לה נשואים והיא שמחה מאוד וקיבלה את

הצעתו ברצון.

עכשיו ג'ק לא הזדקק יותר לקופסת הטבק
הזהובה והחזיר אותה לאבא שלו. הוא התחתן
עם המשרתת היפה וחי אתה ועם ההורים
בטירה. ואל תשכחו שהביא אתו גם טבחית
מעולה וכולם אכלו טוב והשמינו וחיו בשלום.